

23.03.2023

Skoleskyss i tidligere Akershus Veileder VGS Skoleåret 2023/2024

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING.....	2
ORGANISERING OG SAMORDNING AV SKOLESKYSS	3
1. PERSONVERN	4
2. ÅRSHJULET	5
3. VEDTAK OG KLAGE.....	6
4. BESTEMMELSER FOR RETT TIL SKOLESKYSS.....	8
5. DIPENSJASJON FRA RETTEN TIL GRATIS SKOLESKYSS.....	9
6. SKOLESKYSS GRUNNET AVSTAND	9
7. DELT BOSTED.....	10
8. MEDISINSK BEHOV FOR SKOLESKYSS	11
9. REISEFØLGE OG TILSYN.....	13
10. SKOLESKYSS TIL AVLASTNING	14
11. SKOLESKYSS TIL ALTERNATIV OPPLÆRINGSARENA	14
12. SKOLESKYSS TIL MIDLERTIDIG BOSTED	15
13. SKYSSRETT FOR FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE	16
14. SKYSSRETT I FORBINDELSE MED UTPLASSERING	17
15. LÆRLINGER OG LÆRERKANDIDATER.....	18
16. FAGSKOLER	18
17. VOKSNE MED RETT TIL VIDEREGÅENDE OPPLÆRING.....	18
18. GYLDIGHET SKOLEBILLETTER	18
19. MIDLERTIDIG REISEBEVIS	19
20. BRUK AV EGET TRANSPORTMIDDEL (EGENTRANSPORT).....	19
21. REGISTRERING AV SØKNADER OM SKOLESKYSS	21
22. REGISTRERING I BUSSPORTALEN.....	21
23. REGISTRERING I SKOLEWEB	22
24. KONTAKTINFORMASJON.....	23

INNLEDNING

Barn og unge har en rett og en plikt til grunnskoleopplæring. Denne retten er regulert i opplæringsloven § 2-1. For å sikre retten til grunnskoleopplæring er det også vedtatt rettigheter til skoleskyss. Disse rettighetene bidrar til å sikre barna grunnskoleopplæringen de har rett på uavhengig av fysiske forutsetninger, økonomiske forutsetninger, bosted og geografi.

Fylkeskommunen er ansvarlig for å administrere skoleskyssen. Viken fylkeskommune har delegert dette ansvaret til Ruter for elever som er folkeregistret i kommunene Asker, Aurskog-Høland, Bærum, Eidsvoll, Enebakk, Frogn, Gjerdrum, Hurdal, Jevnaker, Lillestrøm, Lunner, Lørenskog, Nannestad, Nes, Nesodden, Nittedal, Nordre Follo, Rælingen, Ullensaker, Vestby og Ås.

Følgende bestemmelser er relevante for elevers rett til skoleskyss:

- Opplæringsloven med forskrift
- Viken fylkeskommunale retningslinjer
- Tolkingsuttalelser fra Utdanningsdirektoratet
- Avgjørelser fra Viken fylkeskommunale klagenemnd
- FNs barnekonvensjon
- Grunnloven
- Barnelova

Listen er ikke uttømmende

Skoleskyssen organiseres i henhold til vedtatt skolerute. Skyssen skal være organisert på en rasjonell måte, både i forhold til samkjøring av elever og i forhold til at den skal være samfunnsøkonomisk rasjonell. Skyssen skal samtidig være forsvarlig for eleven. Rutegående transport vil alltid være førstevalget for all skoleskyss. I tilfeller der eksisterende skystilbud ikke innfrir elevens rett til skyss etter gjeldende lov og regelverk vil det, etter søknad, organiseres skyss med minibuss eller drosje. Slik skyss vil heretter omtales som spesialskyss. Spesialskyss tilbys på hele eller deler av strekningen tilpasset behovet. Det er den som er ansvarlig for skyssen, dvs. fylkeskommunen ved Ruter, som avgjør hvilket transportmiddel som skal benyttes (Udir-2-2019).

Skoleskyssen kan være innfridd selv om foresatte eller eleven mener at skolereisen blir for krevende eller komplisert. Det vil i slike tilfeller være opp til de foresatte eller eleven selv å gjøre de nødvendige tilpasninger. Ved ekstraordinært kostbare skyssordninger eller der skyssen gir en uakseptabelt lang reisevei, slik at skyssen ikke kan ansees som forsvarlig, kan retten til skoleskyss bortfalle. Eleven må i slike tilfeller enten innlosjeres, eller den det gjelder må selv ta ansvaret for skoleskyssen. Elevens reisevei er ofte et resultat av foresattes valg av bosted. Dette er først og fremst en problemstilling knyttet til reiseveien for elever som har delt bosted.

ORGANISERING OG SAMORDNING AV SKOLESKYSS

Opplæringsloven kapittel 13 fastsetter at fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen for elever bosatt i fylkeskommunen.

Ferie, fridager, planleggingsdager og skoletider (start- og sluttidspunkt) skal samordnes i henhold til Viken fylkeskommunes sitt oppsett for ferie, fridager og skoletid. Videre framgår at skyssbehov, for dager eller tider som ikke er kjøredager eller kjøretider etter oppsettet, **må avklares og godkjennes på forhånd** av Viken fylkeskommune ved Ruter AS.

Viken fylkeskommune har vedtatt en skolerute gjeldende for hele Akershus. Skoler som velger å ha skoledager utover denne skoleruta, blir fakturert særskilt for skyss på disse dagene.

Kravet til samordning av skyssen tilsier også at Ruter AS bør være uttalepart i saker som gjelder endret skolestruktur (nedleggelse av skoler, endring av inntaksområder, og lignende).

1. PERSONVERN

Ruter behandler personopplysninger som navn, adresse, skole o.l. i forbindelse med saksbehandlingen knyttet til skoleskyss. Formålet med å behandle personopplysninger i skoleskyssen er å sørge for at elver tildeles skoleskyss på rett grunnlag. Rettsgrunnlaget for å behandle personopplysningene er å ivareta viktige samfunnsinteresser. Denne retten er fastsatt i lov jf. GDPR art. 1e. I enkelte saker må Ruter også behandle særlige kategorier av personopplysninger (tidligere kalt sensitive personopplysninger). Rettsgrunnlaget er her, i tillegg til de som er nevnt ovenfor, GDPR tillegg 9, nr.2g. For å oppnå sikker identifisering av elevene vil det ofte være påkrevet å registrere personnummer i tillegg til fødselsdato jf. personopplysningsloven § 12. Skoleskyss i Ruter er også underlagt enkelte bestemmelser i særlovgiving som forvaltningsloven § 13 som omhandler taushetsplikt.

Rett til innsyn i egen sak

Eleven eller foresatte kan be om innsyn i sin sak. Innsynsrett kan gis etter GDPR art. 15 og såkalt partsinnsyn etter forvaltningsloven § 18. Det er forvaltningslovens bestemmelser som gir rett til innsyn i sakens dokumenter. Dokumentinnsynet er regulert i forvaltningsloven § 18.

2. ÅRSHJULET

Viktige frister for skoleskyss gjennom skoleåret fordelt med ansvarsforhold:

AKTIVITET	FRIST	ANSVARLIG
1. APRIL		
Innrapportering av skyssbehov kommende skoleår. Innrapportering av skoletider		Kommunene
1. MAI		
Endrede tider i forbindelse med skoleslutt i juni		Skolene
1. JUNI		
Utsending av lister over skyssberettigede elever		Ruter spesialskyssavdeling
15. JUNI		
Innsending av oppdaterte skysslister for kommende skoleår		Skolene
20. JUNI		
Registrering i Skoleweb av spesialskyss elever for kommende skoleår		Skolene
UKE 27/28		
Utsending av rutetider for skolebusser fra skolestart		Ruter
CA. 10 DAGER FØR SKOLESTART		
Rutertabeller for skolebusser søkbare på www.ruter.no		Ruter
10. AUGUST		
Utsending av skolebilletter til skolene		Ruter spesialskyssavdeling
UKE 41		
Revisjon av rutetider for skolebusser		Ruter
1. NOVEMBER		
Endrede tider i forbindelse med skoleslutt før jul		Skolene

3. VEDTAK OG KLAGE

VEDTAK

Forvaltningsloven §§ 2b, 23-25. Offentlighetsloven § 13

Alle Ruters vedtak er enkeltvedtak etter forvaltningslovens bestemmelser. Et enkeltvedtak er et vedtak som gjelder rettigheter og plikter til en eller flere bestemte personer. Krav til utformingen av enkeltvedtak er regulert i forvaltningsloven. Enkeltvedtak må ha hjemmel i lov eller forskrift. I vedtaket må det vises til den aktuelle bestemmelsen i loven eller forskriften søknaden er vurdert ut fra. Enkeltvedtak skal alltid begrunnes og vedtakene skal være skriftlige. I begrunnelsen skal innholdet av de reglene vedtaket bygger på, den problemstilling som er drøftet og det faktiske forhold vedtaket bygger på gjengis. Begrunnelsen trenger likevel ikke å inneholde opplysninger som kan unntas fra partsinnsyn etter offentlighetsloven.

Skoleskyss innvilges dersom avstanden mellom bosted og skole oppfyller lovens krav (se pkt.5), eller dersom eleven har medisinske utfordringer som nødvendiggjør at eleven får skoleskyss. (se pkt.)

Hvor lenge er vedtaket gyldig?

Det fremgår av alle Ruters vedtak hvor lenge hvert enkelt vedtak er gyldig. De fleste av Ruters vedtak er gyldig så lenge forutsetningene vedtaket bygger på knyttet til bosted, skoletilhørighet, avtale om delt bosted, dagens kollektivtilbud o.l. er uforandret. I et avstandsvedtak for eksempel, er bosted og skoletilhørighet avgjørende forutsetninger for vedtaket. Om eleven bytter bostedsadresse eller skole vil vedtaket ikke lengre være gyldig, og eleven må søke på nytt.

KLAGE

Forvaltningsloven §§ 28-32 og 35

Det kan klages på alle enkeltvedtak, uavhengig av om søker har fått avslag eller fått innvilget søknad om skoleskyss.

Klagefrist

Klagefristen er 3 uker fra vedtaket har kommet frem til den det gjelder. Om eleven eller foresatte ikke har mottatt vedtaket begynner klagefristen likevel å løpe. Klagefristen begynner i disse tilfellene å løpe fra det tidspunkt eleven eller foresatte burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

For elever og foresatte som mottar sitt vedtak så sent at det vil være vanskelig å overholde klagefristen anbefales det å ta kontakt med Ruter så raskt som mulig slik at det kan foretas en vurdering av muligheten til å forlenge klagefristen.

Hva skjer hvis klagen ikke er sendt innen fristen?

Hovedregelen er at klager som ikke er fremmet innen fristen ikke skal tas under behandling. En klage kan likevel tas til behandling, selv om klagefristen er oversittet, dersom parten i saken ikke kan lastes for at klagefristen ikke ble fulgt. Det samme gjelder er om det foreligger særlige grunner som gjør at det er rimelig å få saken behandlet.

En klage skal ikke tas under behandling dersom det har gått mer enn 1. år siden vedtak i saken ble truffet. Slike klager vil avvises.

Hvem kan klage på vedtaket?

Den vedtaket gjelder kan klage på vedtaket. Foresatte kan også klage på vedtak om skoleskyss frem til eleven er myndig da de er elevens verge frem til da. Dersom andre enn de som innehar klagerett, som f.eks. skolen, skal lage på elevens vegne må det foreligge en fullmakt. Ved bruk av advokat vil i slike saker er det ikke behov for innhenting av fullmakt. Når klager gir fullmakt til en annen vil all kommunikasjon videre i klagebehandlingen gå mellom Ruter og den som har fått fullmakten.

Hva skal en klage inneholde?

En innsendt klage må inneholde all nødvendig dokumentasjon på hva som er uriktig eller mangler i det opprinnelige vedtaket.

Hvor skal klagen sendes?

Klage på skoleskyss skal sendes til den instans som har fattet vedtaket, det vil si Ruter. Klager som skal behandles av Ruter skal registres i Ruters kontaktskjema. Dette ligger på <https://www.skoleskyss.no>. Kontaktskjema ligger på forsiden.

Ruter vil foreta en ny vurdering av elevens skoleskyss hvor informasjonen som er innsendt i klagen vil inngå som en del av klagebehandlingen. Dersom Ruter opprettholder sitt vedtak, vil klagen oversendes Vike fylkeskommunale klagenemd for endelig avgjørelse der. Kopi av oversendelsen sendes klager. Dersom Ruter sender klagen videre til klagenemnden skal all kommunikasjon videre gå mellom klager og klagenemnden, ikke via Ruter.

Omgjøring av vedtak uten klage

Forvaltning kan omgjøre sine vedtak uten at det er påklaget. Enkeltvedtak kan omgjøres dersom det ikke er sendt melding om vedtaket, om vedtaket ikke har nådd frem til den det gjelder eller dersom vedtaket ansees som ugyldig. I skoleskyssen er det erfaringsmessig der vedtak fattes på feil grunnlag at de omgjøres uten klage. Dette kan typisk være tilfeller der feil faktum er lagt til

grunn i behandlingen av søknaden og det i ettertid blir avdekket at eleven likevel ikke oppfyller lovens vilkår til gratis skoleskyss. Et omgjøringsvedtak er også et enkeltvedtak og det vil dermed være ordinær klagerett på dette.

Foreløpig svar

Forvaltningsloven § 11 a)

Dersom en henvendelse ikke kan svares ut innen det har gått en måned fra den er mottatt, skal Ruter sende ut midlertidig svar. I det foreløpige svaret skal det redegjøres for årsaken til at saken ikke kan besvares tidligere. Det skal også gis informasjon om når det kan forventes svar. Foreløpig svar kan unnlates dersom det må ansees som åpenbart unødvendig. Eksempelvis kan dette være i situasjoner hvor partene er kjent med grunnen til den lange behandlingstiden. For skoleskyss er dette typisk når skolene registrere inn søknader for alle sine elever for kommende skoleår.

4. BESTEMMELSER FOR RETT TIL SKOLESKYSS

Retten til skoleskyss reguleres i opplæringsloven med tilhørende forskrifter, Viken fylkeskommunale retningslinjer, tolkningsuttalelser fra Utdanningsdirektoratet og avgjørelser fra Statsforvalteren. Skyss innvilges på grunnlag av avstand mellom bosted og skole (se pkt. 6) eller grunnet medisinske årsaker (se pkt. 8).

Reise- og ventetid

De fylkeskommunale retningslinjene punkt 7.4 fastslår at elevenes samlede reise- og ventetid hver vei, **ikke bør overstige** 20 timer i uken (2 timer hver vei).

Beregning av reisetid skal omfatte gangtid, ventetid og reisetid på transportmiddelet. Dersom skyssen eleven er tilbudt bryter med reise- og ventetiden skal Ruter sette inn tiltak på deler av strekningen, eller hele om nødvendig, for å korte ned reisetiden. Dersom reisetiden blir for lang, må innløsning vurderes av elev/foresatte.

Bestemmelsene i retningslinjene gjelder for elever som er innvilget gratis skoleskyss.

5. DIPENSJASJON FRA RETTEN TIL GRATIS SKOLESKYSS

Forskrift til opplæringsloven § 10-3

Dersom fylkeskommunen bla. har en ordning med subsidiert rabattkort for ungdom som kan benyttes på alle avganger på de soner det er utstedt for vil fylkeskommunen kunne få innvilget dispensasjon fra reglene om gratis skoleskyss.

Viken fylkeskommune har fått dispensasjon fra retten til gratis skoleskyss. Elever som bor i områdene Romerike, Follo, Asker og Bærum som går på offentlig eller privat videregående skole i Oslo eller privat videregående skole i Innlandet fylke er omfattet av dispensasjonen. som er omfattet av dispensasjonen og må selv kjøpe ungdomskort for skolereisen.

Det kan leses mer om dispensasjonen på Viken Fylkeskommunes hjemmeside.

1. SKOLESKYSS GRUNNET AVSTAND

Krav til avstand

Opplæringsloven § 7-2, Ot.prp. Nr 46 (1997-98), Udir -3-2009, Viken fylkeskommunale retningslinjer.

Elever som har mer enn 6 km mellom bosted og skolen har rett på gratis skoleskyss. Med bosted menes vanligvis elevens folkeregistrerte adresse. For skyssrett til andre adresser se pkt. 6 (delt bosted), pkt. 11 (avlastning) og pkt. 13 (midlertidig bosted). Hytter og fritidsboliger, der man ikke er folkeregistrert, er ikke å betrakte som bosted og gir ikke skyssrett.

Skyss mellom hybel eller internat og skole

Dersom eleven bor på hybel regnes dette som elevens bosted. Dette gjelder imidlertid kun dersom hybelen eller internatet ligger nærmere skolen enn folkeregistrert adresse. Skyss mellom hybel og folkeregistrert adresse gis ikke.

Hvordan skal skoleveien måles?

Utdanningsdirektoratet oppgir at skoleveien skal måles etter korteste farbare vei. Med farbar vei menes en vei som er åpen for allmenn ferdsel til fots. Både private veier, stier og korte tråkk gjennom skogen kan inngå i målingen av skoleveien. Avstanden skal måles fra inngangsdøren hjemme, til den elevdøren på skolen som ligger lengst fra hjemmet. Det er ikke korteste bilvei som skal måles eller den trasé som bussen kjører som skal måles, men den korteste veien som kan benyttes til fots.

Oppmålingen skjer ved bruk av kollektivselskapets elektroniske kartsystem. Private oppmålinger godtas ikke.

Vinterskyss

Dersom korteste farbare vei ikke er farbar på vinterstid, og veien eleven må gå overstiger 6 km, har eleven rett på skyss i denne perioden. Vinterskyssperioden er fra 1. november til 1.april. Dersom veien ikke har blitt fremkommelig etter denne perioden kan det søkes om utvidet gyldighetsperiode.

Avstand til/fra oppsamlingsplass eller holdeplass

Det kan kreves at eleven går en rimelig distanse til/fra holdeplass eller oppsamlingsplass i forbindelse med skoleskyss. Hva som er rimelig avgjøres etter en konkret vurdering. I denne vurderingen vil faktorer som elevens alder, trafiksikkerhet og fremkommelig på den aktuelle strekningen bli vektlagt. Skysstilbudet skal dekke størstedelen av den totale distansen som gir rett på skoleskyss.

2. DELT BOSTED

Elever som har delt bosted har rett til skoleskyss fra begge hjem dersom lovens krav til skyssrett ellers er oppfylt, enten grunnet avstand (se pkt. 5), medisinsk (se pkt. 8) eller særlig farlig- eller vanskelig skolevei (se pkt. 7).

Hva kreves for at vilkåret om delt bosted skal være oppfylt?

Udir-3-2009

For å ha rett på skoleskyss i forbindelse med delt bosted må elevens bostedsfordeling være en rimelig fast, planlagt og regelmessig ordning. Bostedsfordelingen må bekreftes av begge foresatte. Dette gjøres enklest med et skriv som er fysisk undertegnet av begge foresatte, eller kopi av en rettslig fastsatt avtale. Skjema for avtale om delt bosted er lagt ut på www.skoleskyss.no for de som ønsker å benytte dette.

Søknader om gratis skoleskyss i forbindelse med delt bosted skal inneholde:

- Elevens navn og fødselsdato, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn
- Begge foresattes navn og bostedsadresser
- Avtale om delt bosted (jf. krav til dokumentasjon ovenfor)
- Begge foresattes underskrift.
- Dokumentasjon fra sakkyndig dersom det søkes om skyss på medisinsk grunnlag

3. MEDISINSK BEHOV FOR SKOLESKYSS

Elever som har behov for skyss grunnet funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom har rett på gratis skyss mellom bosted og opplæringssted uavhengig av avstand mellom bosted og skole. Ruter er ansvarlig for skyss på medisinsk grunnlag.

Hva er kravet til å få innvilget skyss på medisinsk grunnlag?

Opplæringsloven § 7-3, Viken fylkeskommunale retningslinjer, Udir-2-2019, Ot.prp.95, 2009-2010.

Elever som har en funksjonshemming, skade eller sykdom kan ha rett til gratis skoleskyss på medisinsk grunnlag. Det er ikke tilstrekkelig at eleven har en funksjonshemming, skade eller sykdom, men elevens tilstand må gjøre det nødvendig med skoleskyss. I det ligger at elevens reisevei til skolen representerer, grunnet den medisinske tilstanden, en byrde utover det som er vanlig på skoleveien. For at en skade eller sykdom skal være midlertidig, må den være forbigående. Dersom skaden eller sykdommen er livslang, vil den i denne sammenheng regnes som en funksjonshemming.

Behovet for skyss må dokumenteres gjennom erklæring fra sakkyndig, f.eks. fastlege, psykolog e.l. Det er ikke sykdommen i seg selv som skal dokumenteres, men at tilstanden gjør at eleven er i behov av skoleskyss. Uttalelsen må dokumentere hva eleven klarer og ikke klarer på skoleveien. Ruter har utarbeidet en mal for sakkyndigattest som er å finne på www.skoleskyss.no. Det er ikke et krav at denne benyttes, men den gir et godt bilde av hva som skal stå i en attest fra sakkyndig. Fylkeskommunen, ved Ruter, vil imidlertid ikke være bundet av anbefalingen som gis av sakkyndig. Anbefalingen vil ikke ha større vekt enn den fagkunnskapen den representerer, og fagkunnskapen i disse sakene vil også være kjennskap til opplæringslovens regler om skoleskyss. F.eks. skal en leges uttalelse om skoleveiens tilstand, manglende gangfelt på strekningen osv. ikke vektlegges.

Skyss på medisinsk grunnlag innvilges først og fremst med kollektivtransport. Dersom sakkyndig dokumenterer at eleven av medisinske årsaker ikke kan benytte ordinær kollektivtransport, eller en slik transport vil være for krevende for eleven, vil Ruter stille med spesialtransport. At sykdommen eller funksjonshemmingen gjør at eleven har behov for spesialskyss, og på hvilken bakgrunn, må framgå av uttalelsen. Hvis ikke vil eleven ved en innvilgelse få skolebillett.

Ved midlertidig behov for skyss grunnet skade eller sykdom skal tidsavgrensningen komme frem av legeerklæringen. Dette gjelder også elever som har behov for skyss hvert år av medisinske årsaker, men bare i deler av skoleåret.

Organisering av skyss med minibuss/drosje på medisinsk grunnlag

Fylkeskommunen har ansvar for å organisere skoleskyssen og kan avgjøre at flere elever må benytte samme skyssmiddel, inkludert tilrettelagt skyss, når dette ansees som forsvarlig.

Det legges opp til felles skyssordning for ordinære passasjerer, elever fra grunnskolen og elever fra videregående skole (Vike fylkeskommunes retningslinjer pkt. 8.5).

Loven hjemler ingen eksplisitt rett til solotransport. Soltransport vil kunne vurderes i tilfeller der eleven har skjermet undervisning fra alle andre elever, der eleven er utagerende og de ikke er tilstrekkelig med reisefølge. Dersom en elev kjøres med solotransport grunnet utagering skal det alltid være med reisefølge. Behovet skal dokumenteres fra sakkyndig.

Behov for fleksibel henting/levering ved akutt endring i helsetilstanden

Enkelte elever med skyss grunnet medisinske årsaker må, grunnet akutte endring i sin medisinske tilstand, hentes senere eller tidligere enn til skolens ordinære start- og sluttid. Når denne ordningen blir brukt ringes spesialskyssavdelingen på det tidspunkt eleven er klar for å reise til skolen eller ikke klarer å fullføre sin skoledag grunnet endringen i sin medisinske tilstand. Dette er en ordning kun for å avhjelpe i akutte situasjoner. Når spesialskyssavdelingen mottar melding fra skolen/eleven om endret tid for skoleskyss, vil første tilgjengelige drosje/minibuss sendes for å hente eleven. Det må påregnes noe ventetid og det kan ikke forventes at skoleskyssen ankommer umiddelbart etter innmeldt endring av skyss.

For å ha en fleksibel skyssordning må det komme frem i erklæringen fra sakkyndig at det er forventet at pasienten/eleven vil kunne ha behov for skyss senere/tidligere enn planlagt på dager der det oppstår en akutt situasjon knyttet til elevens helsetilstand. Slik skyss kan ikke planlegges da det er umulig å vite på forhånd hvilke dager dette vil gjøre seg gjeldende. Med andre ord, må det i søknaden legges inn skolens start- og sluttidspunkt, da det er disse tidene spesialskyssavdelingen planlegger ut ifra.

4. REISEFØLGE OG TILSYN

Elever har rett til nødvendig reisefølge og tilsyn.

Når har eleven rett til reisefølge?

Opplæringsloven § 7-4, Udir- 2-2019

Enkelte elever kan ha funksjonsnedsettelse som medfører at de har behov for følge på skoleskyssen, såkalt ledsager. Dette vil være tilfeller der skoleskyssen i seg selv er forsvarlig, men eleven likevel vil ha utfordringer med å klare transporten alene. Selv om retten til reisefølge er i hovedsak forbeholdt funksjonshemmede elever som må ha dette for å kunne nyttiggjøre seg av skoleskyssen er bestemmelsen formulert slik at de ikke utelukker andre elever som måtte ha et slikt behov.

Skolen har ansvaret for å skaffe, organisere og bekoste reisefølge.

Skyss til ledsager bestilles direkte fra Ruters spesialskyssavdeling eller det bestilles reisekort i bussportalen om eleven bytter ordinær kollektivtransport.

Når har eleven rett til tilsyn?

Opplæringsloven § 7-4, Udir- 2-2019

Skolen har tilsynsplikt når eleven på grunn av skoleskyssen må vente på skolens område før og etter skoletid. Det skal sørges for at den enkelte elev får det tilsynet som er nødvendig i forhold til elevens alder og evne til å klare seg selv.

Tilsynsplikten kan også være aktuell for elever ved bytte av skyssmiddel.

5. SKOLESKYSS TIL AVLASTNING

Elever med opphold i avlastningshjem har samme skyssrett til avlastningshjemmet som til bosted.

Hva godkjennes som avlastningshjem?

Opplæringsloven §§ 7-1 og 7-3, Udir – 2 2019

Retten til skoleskyss til avlastningshjem gjelder kun avlastning organisert av kommunen, og som følger av et kommunalt vedtak. Vedtaket må vedlegges søknaden om skyss.

Skolen må være i den ene enden av transporten, og opplæringslovens bestemmelser må ellers være oppfylt på vanlig måte (se pkt. 5 eller pkt. 8). Retten til slik skoleskyss gjelder uavhengig av hvilken kommune avlastningshjemmet ligger. Sikkerhetsgrunner eller uforsvarlig reisetid kan likevel føre til at eleven må bytte skole den tid eleven skal ha skyss til avlastningshjem

6. SKOLESKYSS TIL ALTERNATIV OPPLÆRINGSARENA

Viken Fylkeskommunal retningslinjer pkt. 6.3, Opplæringsloven §§ 2-3 og 7-2, Udir-3-2010

Dersom undervisningen en eller flere dager i uken legges utenfor skolens område, er skolen økonomisk ansvarlig for skyssen. Dette gjelder også skyss til aktiviteter utenfor skolens område i skoletiden.

Hva regnes som alternativ opplæringsarena?

I de tilfeller skolen gir elever undervisning et annet sted enn i lokalene til skolen der eleven normalt går, er dette å regne som alternativ opplæringsarena. Det er i loven en snever adgang for skoleeier til å ta i bruk alternativ opplæringsarena, dvs. å legge undervisningen i lokaler fysisk utenfor skolens område. Utdanningsdirektoratet understreker at det skal være hensynet til eleven, ikke hensynet til skolen eller kommunen som er det avgjørende for bruk av alternativ opplæringsarena. Der skolen gir elever undervisning ved alternativ opplæringsarena vil skolen være ansvarlig for å dekke ekstrakostnadene knyttet til skoleskyss til denne undervisningen. Er det skyss mellom undervisningslokaler i skoletiden må kommunen selv organisere og bekoste denne skyssen.

7. SKOLESKYSS TIL MIDLERTIDIG BOSTED

Retten til skyss etter opplæringslovens regler gjelder i utgangspunktet for reisen mellom folkeregistrert adresse og nærskolen. I enkelte tilfeller kan det være behov for at eleven i en periode må bo utenfor hjemmet.

Hvilke midlertidige bosteder gir rett til gratis skoleskyss?

Opplæringsloven §§ 7-1 og 7-3, Udir – 2- 2009

Fosterhjem

Enkelte elever som tas hånd om av barnevernet kan i perioder ha behov for **midlertidig bosted** mens de venter på et mer permanent bosted. Eleven har i så fall krav på å få fortsette ved den skolen de har skoleplass på fram til en permanent løsning foreligger. Så lenge det er snakk om **midlertidig** bosted er det barnevernet som er ansvarlig for skyssen.

Når bosettingen blir fast i fosterhjem blir fast er det den fylkeskommunen der eleven bodde da plasseringen i fosterhjemmet ble vedtatt som er ansvarlig for skyssen dersom opplæringslovens vilkår er oppfylt. Har eleven rett til skyss etter reglene om særlig farlig eller vanskelig skolevei hvor avstandskravet ikke er innfridd, er det kommunen der elevens folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyss, herunder å fatte vedtak om skyss.

Når det søkes om skoleskyss i forbindelse med midlertidig plassering i fosterhjem eller institusjon gjennom Ruters systemer må det vedlegges en betalingsbekreftelse fra barnevernet.

Krisesenter

Forhold kan gjøre at elever i en periode må bo på krisesenter alene, eller sammen med en foresatt. Når en elev bor på krisesenter vil ikke Ruter stille krav til dokumentasjon på at eleven faktisk bor der eller hvorfor eleven bor der. Opplæringslovens bestemmelser om skoleskyss vil gjelde for disse eleven på lik linje som fra folkeregistrert adresse. Dersom avstanden mellom krisesenter og skolen overstiger 6 km. har eleven rett på gratis skoleskyss (se pkt. 5). De har også skyssrett på medisinsk vilkår (se pkt. 8). Elever på krisesenter har rett til opplæring ved den skolen eleven er tatt inn på selv om det midlertidige bostedet ligger i et annet fylke, med mindre det midlertidige bostedet ligger slik til at det ikke er mulig å få til en akseptabel skolereise.

Elever som bor på krisesenter og ikke har en trygg skolevei, f.eks grunnet fare for trusler, kidnappingsfare eller liknende må dette dokumenteres fra politiet eller tilsvarende myndighet slik at eleven kan få innvilget skoleskyss med minibuss/drosje.

I saker som gjelder midlertidig bosted, skal det tas hensyn til at eleven er i en vanskelig situasjon. Både skolen og Ruter As skal vise fleksibilitet og ta raske avgjørelser. Krisesenteret kan i enkelte

tilfeller opptre som sakkyndig og komme med en individuell vurdering av skysstbehovet til den enkelte elev.

Andre tilfeller dere elever må bo utenfor hjemmet.

Dersom en elev må bo utenfor hjemmet grunnet forhold som brann, vannskade ol. må foresatte selv søke om å få ekstrakostnadene knyttet til skoleskyss dekket av innboforsikringen.

Ved bosted utenfor hjemmet som skyldes mer «frivillige forhold» som oppussing, utleie av bolig ol. vil foresatte selv være ansvarlig for eventuell skoleskyss.

Elever som bor midlertidig andre steder f.eks. hos familie eller venner har ikke skysstrett. Dette gjelder selv om oppholdet skyldes sykdom eller liknende hos foresatte.

8. SKYSSRETT FOR FLYKTNINGER OG ASYLSØKERE

For å ha rett til videregående opplæring, og derav skoleskyss, må man ha fullført grunnskole eller tilsvarende opplæring. Vilåret for inntak til VG1 er at søkeren oppfyller følgende vilkår:

- Eleven har lovlig opphold i landet
- Har gjennomgått norsk grunnskole eller
- har gjennomgått allmenn grunnopplæring i utlandet i minst 9. år eller
- har kunnskaper og ferdigheter på nivå med norsk grunnskole eller
- har tilsvarende realkompetanse
- Er skrevet ut av grunnskolen

Norskopplæring i Asylnottak omfatter to ulike ordninger:

- Norsk opplæring med samfunnsfag som tilbys personer som har fått oppholdstillatelse og som bor i mottaket i påvente av å bli bosatt i en kommune
- Asylnorsk; norsk for asylsøkere som venter på vedtak.

Disse gruppene har ikke rett på skoleskyss etter opplæringslovens bestemmelser.

9. SKYSSRETT I FORBINDELSE MED UTPLASSERING

Opplæringsloven §§ 7-2 og 7-3, Viken fylkeskommunale retningslinjer

Dersom utplassering er en obligatorisk del av undervisningen i faget blir skoleskyss dekket etter samme regler som for ordinær skyss (se pkt. 6 og 8). Elever som er i utplassering, får dekket én reise tur-retur utplasseringsstedet per dag. Skyss til forskjellige utplassering hos samme arbeidsgiver dekkes ikke av skoleskyssordningen, men må dekkes av arbeidsgiver eller skolen. Skyssretten kan avgrenses dersom utplasseringsstedet ligger uforholdsmessig langt fra hjemmet. Elever som må ha utplasseringsstedet ligger uforholdsmessig langt fra hjemmet slik at daglig skyss ikke vil være forsvarlig, både samfunnsøkonomisk og i reisetid, henvises eleven til hybel. Skyss mellom hybel og arbeidssted gis etter vanlige regler (se. pkt. 6 og 8).

For elever som er utplassert 2 dager i uken eller mer, skal skolen registrere eleven i portalen for skolekort (Bussportalen). Elever som er utplasserte i mindre utstrekning enn 2 dager per uke, skal elevens tilbys reise med den billettypen som er rimeligst. Opplysninger om pris på billetter er tilgjengelig på www.ruter.no eller ved å kontakte Ruters kundesenter på tlf. 22 05 70 70. Skolens utgifter til denne skyssen vil bli refundert av Ruter AS etter hvert semester. Skolen sender etter endt semester en samlefaktura etterskuddsvis til Ruter. Som bilag til refusjonskravet sendes opplysninger om elevens:

- Navn
- Bostedsadresse
- Skole
- Utplasseringssted
- Varighet av utplassering

Kopi/kvittering på kjøpte billetter vedlegges refusjonskravet.

Reisene refunderes etter billigste reisevei. Faktura sendes til:

Ruter As
Postboks 1030 Sentrum
0104 Oslo

Organisasjonsnummer: 991609407
Merkes med R344 under Deres ref. på fakturaen.

Fakturaer skal sendes som EHF.

Dersom skolen ikke er registrert som EHF avsender skal pdf-faktura sendes på e-post til: faktura@ruter.no

En e-post skal kun inneholde en pdf, som er lik en faktura. Vedlegg kan ligge som side 2 og utover i pdf:en.

Dersom skolens krav ikke sendes via Ruters fakturamottak, vil den sendes i retur til skolen.

10. LÆRLINGER OG LÆRERKANDIDATER

Opplæringsloven §§ 4-1 og 7-2

Lærlinger og lærerkandidater defineres ikke som elever og har derfor ikke rett på gratis skoleskyss. Unntaket er elever som får sluttopplæring på skole, og ikke i bedrift, og som fremstiller seg til fag eller svenneprøve som elever.

11. FAGSKOLER

Fagskolelova § 3-7

Studenter ved fagskoler omfattes ikke av opplæringslovens bestemmelser og har derav ikke rett på gratis skoleskyss.

12. VOKSNE MED RETT TIL VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

Voksne elever som er tatt inn med voksen rett i ordinær videregående skole har skyssrett etter opplæringslovens bestemmelser.

Voksne som tar videregående opplæring spesielt tilrettelagt for voksne etter opplæringsloven § 4A-3 har ikke rett på gratis skoleskyss.

18. GYLDIGHET SKOLEBILLETTER

Når er skolebilletten gyldig?

Forskrift til opplæringsloven § 1-6

Skolekortene i grunnskolen er gyldig fra driftsdøgnets start frem til kl. 18.00 på skoledager. Det betyr at eleven må ha påstigning på siste skyssmiddel før kl. 18:00. Skolekortet gjelder ikke i helger, ferier eller på andre fridager. Ved bruk av kortet utenom gyldig sone, gyldig tidsrom eller på dager utenom skoleruta kan det medføre gebyr ved kontroll.

Kortet utstedes kun for det antall soner som er nødvendig for transport mellom bosted og skole. I enkelte tilfeller vil eleven ønske en reisevei via andre soner enn kortet er utstedt for. Flere eller endrede soner vil kun innvilges i de tilfeller der utstedt skolebillett gir en reisevei i strid med vedtatt lov eller retningslinjer.

Tidspunktet for gyldighetstiden på skolekortet er i tråd med ordlyden i forskrift til opplæringsloven der at fremkommer at: «*Undervisninga skal i regelen ikkje ta til før kl. 08.00 eller slutte etter kl. 15.30*»

19. MIDLERTIDIG REISEBEVIS

Når kan skolen utstede midlertidig reisebevis?

Skolen har mulighet til å utstede midlertidig reisebevis dersom elever med reiserett har mistet sitt reisebevis **og betalt for et nytt**. Når eleven har fremvist kvittering på betaling av nytt reisebevis kan skolen (samtidig som det bestilles nytt), utstede midlertidig reisebevis.

I hvilke tilfeller skal det ikke utstedes midlertidig reisebevis?

I påvente av svar på innsendt søknad om skoleskyss skal det **ikke** utstedes midlertidig reisebevis. Dersom midlertidig reisebevis utstedes i dette tilfellet, vil skolen/kommunen kunne belastes med kostnadene for denne skyssen.

Skole har heller ikke anledning til å utstede midlertidig reisebevis for elever uten skyssrett som har kjøpt eget reisekort når dette er glemt eller ødelagt. I slike tilfeller må eleven løse billett som ordinær reisende.

20. BRUK AV EGET TRANSPORTMIDDEL (EGENTRANSPORT)

I enkelte tilfeller ønsker foresatte å kjøre elevene selv til og fra skolen og få godtgjort dette av Ruter. Det er Ruter som avgjør hva slags type skyss eleven får innvilget. Førstevalget er alltid ordinær kollektivtransport. Det inngås ikke avtale om bruk av eget transportmiddel som alternativ til kollektivtransport eller spesialtransport.

I hvilke tilfeller kan elever få innvilget egentransport?

Tilfeller der Ruter AS vil vurdere å inngå avtale er:

- Når det ikke er et tilgjengelig kollektivtilbud som tilfredsstillende gjeldende lov og retningslinjer med hensyn til reise-/ventetid og Ruter ikke kan stille med spesialtransport.

- Når gangavstanden mellom hjem og holdeplass for skysberettigede elever ikke er i tråd med fylkeskommunens retningslinjer, og Ruter ikke kan stille med spesialtransport på strekningen, kan egen transport innvilges mellom bosted og holdeplass.
- Når det kan dokumenteres at det foreligger et medisinsk behov for spesielt kjøretøy grunnet funksjonshemming e.l., reisefølge, variable hentetider etter elevens dagsform, eller evt. andre medisinsk begrunnede behov for å benytte eget transportmiddel.

Avtale om eventuell egentransport skal være inngått **før** ordningen trer i kraft. Refusjon utbetales to ganger i året, etter hvert semester, gjerne rundt juli og januar). Kravet til forhåndsavtale innebærer at det ikke utbetales refusjon for kjøring som er foretatt før søknaden er innvilget av Ruter AS.

Refusjonsbeløpet beregnes som: antall km som kjøres per dag * antall dager det er kjørt * 2,50 kr per km. Antall dager eleven har vært til stede, evt. antall fraværsdager per semester, skal attesteres av skolen. Dette danner grunnlaget for refusjonskravet som sendes inn. Refusjon utbetales kun til den vedtaket gjelder eller dens verge, dersom annet ikke er avtalt på forhånd.

21. REGISTRERING AV SØKNADER OM SKOLEKYSS

Søknader om skoleskyss skal registres inn i et av Ruters to saksbehandlingssystemer. Søkes det om busskort registreres denne i Bussportalen. Ved søknad om spesialskyss registreres denne i Skoleweb. Om skolen er i tvil om hvilken type skyss eleven bør ha, registreres søknaden i Skoleweb.

22. REGISTRERING I BUSSPORTALEN

Ruter mottar lister fra inntakskontoret i starten av august.

Nytt skoleår – Ruters oppgaver:

- Ruter mottar inntakslistene fra inntakskontoret i Viken og legger inn søknad for alle elever.
- Alle elevene fra inntakslistene blir automatisk avstandsmålt mellom bosted og skolen.
- For de elever som ikke er på inntakslistene, vil aktive skolebilletter sperres.
- Alle skolebilletter til utplassering blir automatisk sperret etter endt skoleår.

Nytt skoleår – skolens oppgaver:

- Skolen legger inn søknad om skoleskyss for de elever som er i behov av skoleskyss av andre årsaker.
- Sjekk at opplysningen om elevene er riktig i forhold til elevens navn, fødselsnummer, adresse, skoletilhørighet og klassetrinn.
- Det skal kontrolleres at riktig søknadsgrunnlag er registret (avstand, medisinsk, osv.).
- Last ned dokumentasjon fra sakkyndig om det søkes på medisinsk grunnlag.
- Last ned dokumentasjon på delt bosted om det søkes på dette grunnlaget.
- Last ned dokumentasjon om det søkes skyss fra annen adresse enn folkeregistrert.
- Last ned dokumentasjon på § 4A om det søkes om skoleskyss for voksenopplæring på grunnskolenivå.

Husk:

- Stanse skoleskyss for elever som har sluttet eller av andre grunner ikke skal ha skyssen.

23. REGISTRERING I SKOLEWEB

Elever som ikke kan ta ordinær kollektivtransport på hele eller deler av strekningen registreres i Skoleweb.

Dersom søknaden er sendt på medisinsk grunnlag må uttalelse fra sakkyndig lastes opp samtidig med registreringen. Uttalelsen fra sakkyndig skal ikke ettersendes. I saker der dokumentasjon fra sakkyndig ikke er vedlagt vil søknaden avslås.

- KH = Elevens folkeregistrerte adresse. Denne skal alltid fylles ut selv om det søkes skyss til en annen adresse
- KF = Fars adresse
- KM = Mors adresse
- AA / A2 ++ = Annen adresse, f.eks. holdeplass, helseinstitusjon, krisesenter o.l.
- AV = Avlastning

Husk:

- Rett telefonnummer må registreres på rett adresse (KH-KM-KF).
- Last ned dokumentasjon der dette er påkrevet: medisinsk, delt bosted, midlertidig bosted, avlastning o.l.
- Skyss i forbindelse med midlertidig plassering av **barnevernet** krever at det lastes ned en betalingsbekreftelse fra barnevernet.

24. KONTAKTINFORMASJON

Kontaktinformasjon til Ruter AS:

Postadresse: Ruter As
Postboks 1030 Sentrum
0104 Oslo
Merk: Skoleskyss

Telefon: 400 06 700

Åpningstider: 10.00- 14.00

E-post: post@ruter.no

Kontaktinformasjon til Ruters spesialskyssavdeling:

Postadresse: Ruter AS
Ruter S, Jernbanetorget 1
0154 Oslo
Merk: Spesialskyss

Telefon: 24 20 20 33

E-post: spesialskyss@ruter.no

Kontaktinformasjon til Ruters kundesenter:

Postadresse: Ruters kundesenter
Postboks 1030 Sentrum
0104 Oslo

Telefon: 40 00 67 00

Åpningstider: 07.00 – 20.00 ukedager
09.00 – 18.00 lørdager
10.00 – 16.00 søndag og helligdager